

АТЛАС СТАНОВАЊА

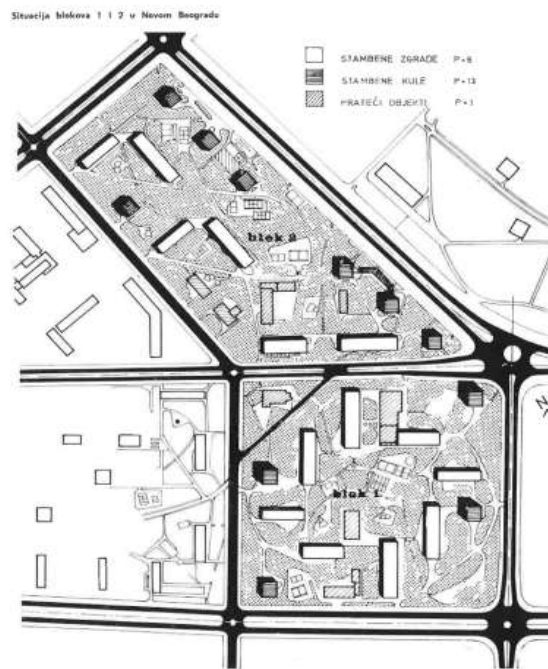
Експериментални блокови 1 и 2 на Новом Београду

У готово свим важнијим прегледима послератног југословенског архитектонског стваралаштва експерименталним блоковима 1 и 2 дато је посебно место.

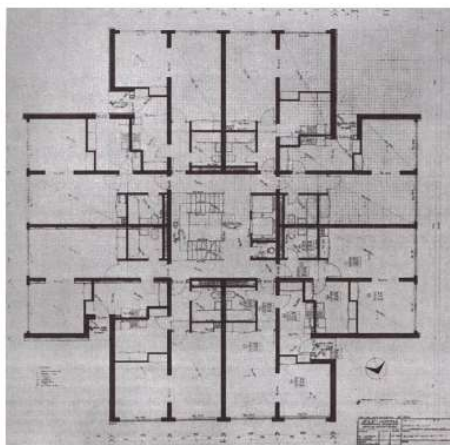
Експериментални стамбени блокови 1 и 2 на Новом Београду пројектовани су и реализовани у склопу велике кампање изградње станова на Новом Београду. (-, (1960), Саветовање о индустријализацији стамбене изградње, Савезна грађевинска комора, 19-21.октобра, (Београд)). Локација на којој је била предвиђена реализација блокова 1 и 2 образована је тако што је окружују фреквентне саобраћајнице Новог Београда. Блок 1 је у основи квадратног облика, а овде доминирају стамбене зграде обликоване као куле или солитери и зграде које су дугачки двотракти, док је блок 2 у основи облика неправилног трапеза.

Оригинални изглед објекта из 1963. године је очуван. Од изградње до данас објекти се добро одржавају, на њима није било већих санационих нити рестаураторских радова. Потребно је извршити чишћење фасада и санацију крова на појединим местима по потреби, те обновити све елементе архитектуре. Стамбени објекти у блоковима 1 и 2 имају приближно око 3600 станова и пројектовани су 1958. године. С обзиром на обим ове стамбене изградње њихова реализација је трајала од 1959. до 1963. године. Архитекте су били Бранко Петричић (аутор урбанистичког решења), Тихомир Ивановић и Душан Миленковић. Аутори пројекта су планирали станове који би у просеку одговарали породицама од три члана. С обзиром на финансијске околности и контекст средине, водило се рачуна о томе да се штеди на простору и материјалу и да свака просторија буде рационално испројектована, а посебно мале површине заузимају купатила и кухиње. У стамбеним блоковима 1 и 2 примењено је пет типова стамбених зграда које укупно имају десет типова станова. То су: - Стамбена кула, квадратне крстасте основе (23мх23м), спратности П+13+Пк. Аутор је био Бранко Петричић. У овој згради постоји само један тип стана – двособни. - Стамбена зграда у облику двотракта, дужине 63 метра (која обухвата 15 поља конструктивног распона од 4,20 метара), спратности П+8+Пк, архитекте Бранка Петричића. Станови у овој згради су једноособни, двособни и трособни; - Стамбена зграда у облику двотракта дужине 84 метра обухвата 20 поља конструктивног распона од 4,20 метара, спратности П+8+Пк. Архитекта је, такође, био Бранко Петричић. Станови су овде замишљени исто као и у краћем двотракту са идентичном организацијом просторија у једноособним, у двособним и у трособним. - Стамбена зграда дужине 63 метра обухвата 15 поља конструктивног распона од 4,20 метара, спратности П+8+Пк, архитекте Душана Миленковића. Ова зграда садржи три типа станова – једнособне, двособне и трособне. - Стамбена зграда са три двотрактне ламеле, спратности П+8+Пк, пројектанта Тихомира Ивановића. У овој згради су смештена два типа станова – гарсоњере и трособни. У процесу пројектовања водило се рачуна о ефикасности склопа и економичности простора у целини. Станови у овим блоковима имају двострану оријентацију. Станови у двотрактима организовани су коридорски, па тако станови на угловима, тј. на ивицама коридора имају тространу

оријентацију. Сви објекти конструисани су као скелетне конструкције. Од периода у коме је настао, до данас, одређени број станова доживео је различите степене адаптација, реконструкција и других облика трансформација. Солитер Д-15 издваја се као објекат изузетних техничко-технолошких, занатских и естетских вредности. Објекат представља сведочанство о изузетном искорак технологије у грађевинарству педесетих и шездесетих година 20. века у Југославији у односу на међуратни период.

Слика 1: Урбанистичко решење за блокове 1 и 2 на Новом Београду, аутор Бранко Петричић (Извор: Урбанизам Београда, бр. 30, година VII: 28)

Слика 2: Модуларна основа солитера број 15 на Новом Београду (Извор: Елмунау 1960: 114-9)